

ספר מסילת ישרים פרק כג

עוד ממפסידי הענוה הוא ההתחברות או ההשתמש בני אדם חנפים אשר לגנוב לבו בחנפותם למען ייטב להם ישבחוהו וירוממוהו, בהגדיל מה שיש בו מן המעלות עד התכלית, ובהוסיף עליו מה שאין בו כלל, ולפעמים שמה שיש בו הוא ההפך ממה שמשבחין אותו, והנה סוף סוף דעת האדם קלה, וטבעו חלש ומתפתה בנקל, כל שכן בדבר שאיליו הוא נוטה בטבע, על כן בשמעו את הדברים האלה יוצאים מפי שהוא מאמין לו, יכנסו בו כארס ועכס, ונמצא נופל ברשת הגאווה ונשבר, הרי לנו (מ"ב י"ב): יואש אשר הטיב לעשות כל ימי הורהו יהוידע הכהן רבו, ואחרי מות יהוידע באו עבדיו והתחילו להחניף לו ולהגדיל הילוליו, עד שדימוהו לאלוה, אז שמע המלך אליהם, ותראה זה הדבר בבירור כי רוב השרים והמלכים או כל בעלי היכולת יהיו באיזה מדריגה שיהיו נכשלים הם ונשחתים בעבור חנופת משרתיהם.

על כן מי שענינו בראשו, יותר יזהר ויעיין במעשי מי שרוצה לקנותו לו לחבר או ליועץ, או לפקיד על ביתו, ממה שיזהר ויעיין במאכלו ובמשתיו, כי המאכל והמשתה יוכל להזיק לגופו בלבד, והחברים או הפקידים יוכלו להשחית נפשו ומאודו וכל כבודו, ודוד המלך ע"ה אומר (תהלים ק"א): "לא ישב בקרב ביתי עושה רמיה הולך בדרך תמים הוא ישרתני", ואין טוב לאדם אלא שיבקש לו חברים תמימים שיאירו עיניו במה שהוא עור בו, ויוכיחוהו באהבתם ונמצאו מצילים אותו מכל רע, כי מה שאין האדם יכול לראות, לפי שאינו רואה חובה לעצמו, הם יראו ויבינו ויזהירוהו ונשמר, ועל זה נאמר (משלי כ"ד): "ותשועה ברוב יועץ."

תוספות מסכת שבת דף יב עמוד ב

רבי נתן אומר קרא והטה – הכא ובמכות (דף ה:): גבי יהודה בן טבאי שהרג עד זומם, ובהאשה רבה (יבמות דף צו:): גבי הא שנקרע ס"ת בחמתן לא פריך ומה בהמתן של צדיקים אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה כו'.

אומר ר"ת דלא פריך בשום מקום אלא גבי אכילת איסור שגנאי הוא לצדיק ביותר. וההוא דערבי פסחים (פסחים דף קג: ושם) דר' ירמיה אישתלי וטעים קודם הבדלה והנהו דמס' ר"ה (דף כא.) דקאמר בסים תבשילא דבבלאי בצומא רבה דמערבא – התם לא הוה מאכל איסור אלא השעה אסורה.

ובבראשית רבה אמרינן ר' ירמיה שלח לר' זירא חד טרסקל דתאנים ומסיק בין דין לדין מתאכל תאנתא בטבלא. הא קאמר עלה ר' אבא בר זימנא בשם ר' אליעזר זעירא אם הראשונים מלאכים אנו בני אינש ואם הם בני אינש אנו כחמורים ולא כחמורו של ר' פנחס בן יאיר.

כתובות דף כח עמוד ב

תניא א"ר אלעזר ברבי יוסי מימי לא העדתי. פעם אחת העדתי והעלו עבד לכהונה על

פי. העלו סלקא דעתך? השתא ומה בהמתן של צדיקים אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם, צדיקים עצמם לא כ"ש? אלא בקשו להעלות עבד לכהונה על פי.

גיטין דף ז עמוד א

א"ר אבהו לעולם אל יטיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו שהרי אדם גדול הטיל אימה יתירה בתוך ביתו והאכילוהו דבר גדול ומנו ר' חנינא בן גמליאל. האכילוהו ס"ד? השתא בהמתן של צדיקים אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם צדיקים עצמן לא כ"ש? אלא בקשו להאכילו דבר גדול, ומאי ניהו אבר מן החי.

עבודה זרה דף לט עמוד א

רבה בר בר חנה איקלע לאקרא דאגמא קריבו ליה צחנתא. שמעיה לההוא גברא דהוה קרי ליה באטי. אמר מדקא קרי ליה באטי ש"מ דבר טמא אית ביה. לא אכל מיניה. לצפרא עיין בה אשכח ביה דבר טמא. קרי אנפשיה [משלי יב] "לא יאונה לצדיק כל און."

רש"י מסכת עבודה זרה דף לט עמוד א

שמעיה לההוא – דהוה קרי לההוא מינא. באטי – והוא שם דג טמא.

חולין דף נט עמוד א

ההוא בר טביא דאתא לבי ריש גלותא דהוה מפסק כרען בתרייתא בדקיה רב בצומת הגידין ואכשריה. סבר למיכל מיניה באומצא. א"ל שמואל לא חייש מר לניקורי? א"ל מאי תקנתא? נותביה בתנורא דאיהו בדיק נפשיה. אותביה נפל תילחי תילחי. קרי שמואל עליה דרב [משלי י"ב] "לא יאונה לצדיק כל און." קרי רב עליה דשמואל [דניאל ד'] "כל רז לא אנס לך."

רש"י מסכת חולין דף נט עמוד א

צומת הגידין – בשוק הוא סמוך לארכובה ברגליה האחרונים. באומצא – אינו צלי כל כך בתנור אלא מולחו מאד וצולוהו כל דהו על הגחלים. לניקורי – שמא נשכה נחש שם ואסורה משום סכנת נפשות.

דאיהו בדיק נפשיה – מאליו.
תלחי – מתפרק ונופל חתיכות חתיכות.
לא יאונה לצדיק – שנזדמנתי ומנעתיו מלאכול.

ליקוטי מוהר"ן תורה קמג

מעלת המקבל עצה מחכמי הדור, כי הוא המתקת הדינים. כי כשצריך לעצה, ואינו יודע איך לעשות, היא בחי' צמצום, כי נתצמצם שכלו ואינו יודע איך לעשות, והוא בחי' דינים כידוע. וע"י שהחכם נותן לו עצה, הוא מרחיב לו, ומאיר בו חכמתו. וזה בחי' חסדים, כי חסד הוא נהירו דחכמתא, כ"ש בזוה"ק (לך לך ד' צד ע"א) אל נהירו דחכמתא, וכתיב (תהלי' נב) חסד אל כל היום:
גם כתיב (משלי יא) "תשועה ברוב יועץ", והצדיק נקרא "רב", כמשרוז"ל (תענית ט) משה איידי דנפיש זכותי' כרבים דמי. גם אם מקבל עצת הצדיק, אף שאח"כ לא עלתה לו יפה מעצתו, אזי יודע שהי' רק מהש"י. אך אם לא הי' מקבל עצת הצדיק, הי' אפשר שתגיע לו רעה בלי גז"ד של מעלה, רק שהוא בעצמו משך על עצמו, כ"ש (משלי יט) "אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו." אך אם קיבל עצת הצדיק, יודע שהוא רק על פי משפט שלמעלה: